

ACC. NR. 3861

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör

Register.

	sid.
Hälsokällor. Samling vid Loshultakällan vid midsommar	2
Botemedel mot kikhosta, mataleda, gulsot, stolsteget, ögonsjukdom, gastkramning, ondabettet, vårtor	3-5
Vårfrudagssed	6
Bortbytt barn	7
Seder vid dop	8
Begravningsсед	9
Skräddargesällen som satte opp att gå till benhuset och hämta ett ben efter en död	10-11

Vid Loshult finns det en källa med hälsovatten. Förr brukade ungdomen samlas vid den vid midsommar. Då gjordes källan fin och ren och lövades. Det har hänt i min tid, men nu tror jag det är bortlagt för längesen. Nu är det bara dansbanan som är kvar.

Vid Hult finns det också en källa med bra hälsovatten. Där har jag druckit. Men vid den källan var det aldrig samling vid midsommar.

Hälsokällor.

Ett botemedel mot kikhosta var att ta in vatten, som regnat i ett hål i en klippa eller jordfast sten. Man skulle ta in det i ett snäckskal, tror jag.

Ett annat botemedel var att dricka mjölk av en häst. Men det var ju inga schoser det inte.

Om barn hade mataledan, skulle man krama saft ur hästgödsel och lura i dem den. Man brukte mestadels lägga saften i våffler eller plättar eller nåt sånt där.

Gulsot botade man med gul mossas, som man hade skrapat av gamla väggar.

Stolsteget borrhade man bort med en kattasvans.

Ögonsjukdom skulle gå bort, om man smorde ögonen med fukt från fönstren.

Folkmedicin.

Kikhosta.

Mataleda.

Gulsot.

Stolsteget.

Ögonsjuka.

Gastkramning skulle gå över, om man rökte med svaveltändstickor.

Onda bettet har jag haft två gånger. Första gången fick jag det, när jag bar in ved, som var rutten. Det stack till i fingret, och sen fick jag en sån hemskande värk, men det blev ingen svullnad. Det blev bra, när jag la på en smörja som en gammal gumma hade kokat. Men det var ju inga schoser med det, förstås. - Andra gången jag fick det, botade jag det själv. Jag slog sönder ett ägg och hällde bort vitan. Sedan blandade jag salt i gulan och stoppade fingret i det. Efter nån tid gick det ut vatten, och värken gick bort. Efteråt blev det en liten blå prick i huden.

Man skulle räkna vårtorna och ta så många ärter som det

Gastkramning.

Onda bettet.

Ta bort
vårtor.

var vårtor. Ärterna skulle man så kasta i brunnen och så skulle man springa så fort under tak, att man kom in under taket, innan ärterna hade sjunkit till botten.

Småland
Smålands
Oruvs
1795 1982

- 6 -

3881

1795 Alla Revander
i Småland

1795 Smålands
1795 Oruvs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vårfrudagsafton skulle man "lägga sig ljusan dag och sova till Mickelsmäss", som man sa. Man menade, att under den tiden skulle man inte behöva använda något ljus på kvällarna. Jag har också hört nån gång att de sa, att tranan bär ljus i säng, men vad det menades med det, det kan inte jag säga. Jag har bara hört talet.

Vårfrudagssed

Småland
Sunnabö
Skusjö
Mj 6.02 1909

- 7 -

3861

Gyft Olle Rosander }
" Martin Rönsson }

Pär. Anna-Lena Wibeby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Förr var man mycket rädd för att barnen skulle bli utbyt-
ta av trollen. Därför gjorde man allt för att skydda barnen,
när de var små, och då särskilt, innan de var döpta. Det var
väl med stål, kan jag tänka.

Där min man bodde, innan vi gifte oss, trodde man att
ett barn blev bortbytt av trollen. En gång när man var ute och
arbetade på åkern, hade man barnet med sig, och förmodligen
blev det utbytt då, vid nå tillfälle, när man lämnade det utan
tillsyn. Barnet, det var en flicka, blev heller aldrig som
andra barn. Hon hade inget förstånd och kunde inte äta själv.
Emellertid så levde hon till hon blev 30 år.

Bortbytt
barn.

Förr skulle barndop alltid ske i kyrkan. Jag döptes också i kyrkan. Det var mormor, som bar mig.

Innan man for till kyrkan, gick mormor med mig på armen upp på en stege vid gården. Det var för att jag inte skulle bli rädd för att klättra och stiga uppåt. Hon bet i spiselstenen också. Det var för att jag skulle få starka tänder.

Det var förr vanligt att man la en peng i lindan på barnet, när det skulle döpas. De gjorde de till och med på mina äldsta barn. Det var väl mest en gammal sedvänja. Annars hade man för sig förr, att det skulle vara för att barnet skulle bli rikt och få gott om ägodelar.

Dop.

3861

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Förr hade man många seder, som inte iakttas nu. När man hade klätt ett lik, la man alltid en sax eller kniv med stål i på liket, och på bröstet la man en gudelig bok. Då kunde inte sånt där otyg röra vid dem, trodde man. Sedan liket var lagt i kistan, la man en sax och en bok, gärna psalmboken, på kistan.

Begravningssec

Skräddargesällen som satte opp att gå till benhuset och hämta ett ben efter en död.

Farfar var skraddare, och så var han en gång i kyrkebyn och sydde och hade sina gesäller med. En kväll satte ^(en av) gesällerna opp, att ~~han~~ han skulle gå till benhuset och hämta ett ben efter en död. I benhuset samlades benen upp, när kyrkogården grävdes om. Den andra gesällerna lovade, att han skulle få nåt i belöning, om han vågade gå. Ja, han gick i alla fall. Men så var det en illmarig gesäll, som hade sprungit i förväg och ställt sig bakom dörren i benhuset. Den djärve gick in och tog ett ben. Då skrek den andre:

"Lät bli det, det är min fars ben." Då slängde han det och tog ett annat ben.

"Lät bli det, det är min mors ben." Då fick han lov att kasta det också och nappade till sig ett annat.

"Låt bli det, det är min brors ben", hörde han nu. Men då blev han arg, svor och sa:

"Kan jag då aldrig komma ur den där släkten", slängde bort det ben, han nyss hade tagit, ryckte till sig ett nytt och sprang sin väg, innan han hade hunnit få något tillrop.